

В ответ на выраженную сенсибилизацию наблюдали шестикратное повышение ИЛ-10. Выявили максимально высокую концентрацию фенилаланина и тирозина в сравнении с другими группами. Спектр АНА у молодых пациентов группы IIa включал такие же антитела, как и у молодых пациентов группы Ia — к ядерным белкам SS A/Ro, SS-B/La Ia. На фоне герпетической инфекции выявлены уникальные ААТ к гистидил-тРНК-синтетазе, а также к белку HsEG5 волокон митотического веретена.

В старшей возрастной группе у пациентов с синдромом ГСМ на фоне герпетической инфекции выявили самый высокий уровень активации провоспалительных цитокинов и ААТ к митохондриям, к белкам Sp100 и Sp140, что свидетельствует о нарушении процессов регуляции выраженной иммуновоспалительной реакции, недостаточности энергетических и белоксинтетических процессов.

Выводы. Выявленные изменения иммунных маркеров в различных группах пациентов с осложненным синдромом ГСМ свидетельствуют о разной степени выраженности иммуновоспалительной реакции в зависимости от возраста пациентов и наличия триггерных факторов — вирусов гепатита или герпетических вирусов.

Показники вазомоторної функції ендотелію мікросудин як біомаркери старіння

*О.В. Бондаренко, О.В. Коркушко, В.Б. Шатило, І.А. Антонюк-Щеглова, А.В. Писарук, Г.В. Дужак, С.С. Наскалова
ДУ «Інститут геронтології ім. Д.Ф. Чеботарьова
НАМН України», Київ*

Важливим показником вазомоторної функції ендотелію є ендотеліозалежна вазодилатація. Дослідження її вікових змін при фізіологічному старінні має особливе значення для визначення груп ризику розвитку патології серцево-судинної системи, а також для розрахунку біологічного віку людини (БВ).

Мета роботи — з'ясувати вікові зміни функціонального стану ендотелію мікросудин людини.

Матеріали і методи. Обстежено 390 осіб, яких розподілили в групи за віком: 20-29 (n=31), 30-39 (n=22), 40-49 (n=45), 50-59 (n=72), 60-69 років (n=129) та 70-79 років (n=91). Об'ємну швидкість кровотоку шкіри (ОШКШ) в ділянці середньої третини внутрішньої поверхні передпліччя визначали методом лазерної доплерівської флоуметрії (ЛДФ) на апараті BLF-21D («Transonic Systems Inc», США). Функціональний стан ендотелію мікросудин досліджували при пробі з постоклюзивною гіперемією.

Результати. Отримані дані свідчать про статистично значиме зменшення ОШКШ у початковому стані — показник, що характеризує загальний стан перфузії тканин на рівні мікроциркуляторного русла судинної системи, у віці 50-59 років. Більш вираженими ці зміни були в групі людей старше 60 років. При проведенні проби зі створенням постоклюзивної реактивної гіперемії показано, що починаючи з 50-річного віку відбувається достовірно зниження ОШКШ на піку постоклюзивної реактивної гіперемії. При цьому виявлено зменшення часу відновлення кровоплину до вихідного рівня, що дозволяє говорити про порушення ендотелію-залежної вазодилатації, зумовленої, найімовірніше, зниженням синтезу ендотеліальних вазодилаторів, зокрема NO. ОШКШ у початковому стані та час її відновлення виявились найбільш інформативними показниками щодо розрахунку БВ.

Висновки. Порушення вазомоторної функції ендотелію у людей старше 50 років може бути пов'язане з вік-залежним погіршенням вироблення ендотелію вазодилаторних речовин, зокрема оксиду азоту. Враховуючи отримані результати, вищевказані показники можуть бути використані як біомаркери старіння для розрахунку БВ.

Нові можливості фармакотерапії депресій в похилому та старечому віці

*С.Г. Бурчинський
ДУ «Інститут геронтології ім. Д.Ф. Чеботарьова
НАМН України», Київ*

Депресії сьогодні є однією з найпоширеніших форм патології в цілому і найбільш значущою в соціальному і медичному плані серед усіх захворювань психоневрологічного спектру. Але якщо в середньому на різні форми депресивних розладів страждає 4-8 % населення, то серед осіб похилого і старечого віку цей показник складає вже 13-18 %, тобто депресію можна розглядати як вік-залежну патологію, яка потребує особливої уваги лікарів-геріатрів та сімейних лікарів. Особливо актуальною проблема депресивних розладів стала на фоні пандемії COVID-19. Згідно останніх даних, частота депресії за останній рік у світі збільшилася майже у 7 разів, причому у різних груп населення (в популяції в цілому, в осіб в активній фазі хвороби, а також у тих, хто перехворів на COVID-19). Приблизно ¼ таких хворих припадає саме на людей у віці 60+. Тому пошук ефективних і безпечних засобів фармакотерапії депресивних розладів є